

Jak přilákat investory a přimět je, aby zůstali

Ctyři z pěti podnikatelů si u nás myslí, že školství se nepřizpůsobuje potřebám ekonomiky a podnikání. Největší výhrady mají firmy k oborům, na nichž stojí tuzemská ekonomika. Za největší slabinu označily vzdělání v technických oborech, učňovské školství, řemesla a také strojírenství.

Rada firem také přesouvá výrobu z Česka do momentálně investorský „módnějšího“ Rumunska. Zdůvodňuje se to klasicky – vysoká cena pracovní sily, zvyšování minimální mzdy, vysoké daňové zatížení, nejistota daňového systému, nepríjemství eura a podobně.

V pohraničí chybí síly

Dosud se však zcela zapomínalo právě na podporu vzdělávání a výzkumu. Při přílivu investic do Česka se opakovaně stalo, že se investice nakonec neuskutečnila právě proto, že v daném regionu byla vyčerpána kvalifikovaná pracovní síla, a to od dělnických profesí přes provozní inženýry až po výzkumníky. Nejčastěji k tomu dochází v pohraničních oblastech s Německem a Rakouskem.

Pro zavedení výroby v novém závodě, ale i pro zahájení výzkumu v novém vývojovém centru chybějí kvalifikovaní zaměstnanci. Téměř se přitom neví, kolik špičkových světových firem má vývojové oddělení v Česku. Honeywell, Porsche, Daimler, Ricardo, Eaton a další.

Scénář se přitom stále opakuje. Společnosti přijdou a do dvou let chtějí 300 výzkumných inženýrů, vyžadují spolupráci s technickou vysokou školou a vazby na průmyslové podniky. Plnění těchto požadavků se však opožďuje, protože Česká republika má chronický nedostatek kvalifikované, technicky vzdělané pracovní síly. Výše jmenované firmy zatím vydržely. Mohlo by jich ale být daleko více, kdyby...

Za vším hledej strojaře

Klíčovou roli nakonec hrají strojní učební obory a strojní fakulty vysokých škol. Jakákoli průmyslová výroba ve smyslu opakované výroby na strojích, tedy levné výroby, nebo jakákoli profesionální výroba ve smyslu výroby zařízení s garantovanými vlastnostmi je nakonec prováděna metodou strojařiny. O dostatku čipů a počítačů nakonec rozhoduje schopnost vyrobit ložiska robotů pro práci ve vakuu a jejich časově optimální trajektorie.

Hospodářství České republiky stojí na průmyslu, tedy strojařině v tomto širokém smyslu, přestože název strojní se může zdát příliš tradiční. Zástupci průmyslových podniků

v Česku navštěvují technické školy a doslova prosí o absolventy. Je to nepochopitelný paradox oproti nezaměstnatelným absolventům ekonomických a manažerských škol.

Co tedy dělat? Nejdříve je třeba informovat veřejnost, že udržitelnost českého hospodářství stojí na průmyslu a že garance zaměstnání pro mladou generaci vede přes technické vzdělání na všech úrovních.

Je třeba zdůraznit, že jde jak o učební obory, tak o inženýrské vzdělání.

Navazujícím opatřením je podpora jak strojních učebních oborů, tak přírodovědného a technického vzdělání v základních a středních školách. Povinná by měla být matrity z matematiky na dobré úrovni, neškodila by ani maturita z fyziky.

Dalším nutným opatřením je, aby technické vysoké školy nebyly

soustavně omezovány v přijímání studentů a nebyly soustavně podfinancovány. Počet financovaných studentů na technikách se ročně zmenšuje o pět procent. Technické vzdělání s laboratořemi je přitom údajně jen o 65 procent nákladnější než vzdělání s tužkou a knihou.

Konečně je třeba podpořit výzkum a vývoj směřující do průmyslu. V Česku stále experimentujeme

například v různých programech Technologické agentury. Je zde však otázka, zda něco nového pro Česko vymýšlet, či zda by nebylo lepší užít přímo model Fraunhoferovy společnosti z Německa.

„Fraunhoferův model“ spočívá v tom, že za každé euro získané jako kontrakt s průmyslem přidá stát ještě jedno euro jako základní financování. Součástí těchto opatření by

bylo i otevření nových způsobů spolupráce technických vysokých škol s průmyslem.

Michael Valášek
ČVUT